

ность и въ обстоятелството, че той още въ първитѣ дни на потурчванието си получилъ званieto на ходжа и правото да проповѣдва и е проповѣдвалъ на джамия въ Цариградъ и послѣ на джамиятъ въ родния си градъ Севлиево и въ *Помаклъжа*. Любопитно е още и това, че той потурнакъ е бѣгалъ отъ Цариградъ и пакъ се връщалъ, облачалъ калугерски дрѣхи и се отричалъ отъ ислямството, и не е билъ наказванъ, което обстоятелство само по себе си има извѣстна мистерioзность.³⁾ Види се, че и въ ненаказванието, както и въ самото му потурчване, причината ще да е била, споредъ французската поговорка: *cherchez la femme* — неговата Дулчиния, богатата туркиня.

Отъ събранитѣ ми свѣдѣния по неговата дѣятелность и миссия въ М.-Търново срѣщу унията, въ качеството му на архимандритъ, и въ неговитѣ авантюри, въ качеството му на турски ходжа, и на цѣлата му биография, достовѣрно е слѣдующето описание:

Пахомия е родомъ отъ Севлиево и мирското му име е било Цвѣтко Димовъ. Билъ е 15 годишенъ, когато е отишелъ въ Рилския манастиръ, гдѣто се покалугерилъ и отъ гдѣто съчинъ архимандритски въ 1860 е дошелъ въ родния си градъ на манастирско *послушание* — такепдиотинъ — *духовникъ*, и отъ гдѣто се започва неговата на туй звание кариера, пълна при това съ свѣтски скандали и авантюри, за каквито е билъ, види се, расположенъ и природно надаренъ. Пахомия бѣше едъръ на ръстъ, здравъ и хубавъ, съ силенъ гласъ и приятенъ. Наклонностьта си за скандали и авантюри показва още

³⁾ Безапелационната присѣда върху отягчнитѣ *потурнаци* всѣкога е била: *смъртно наказание*. Примѣритѣ сж безчислени и всеизвѣстни. Въ нашия градъ Търново единъ потурченъ младъ българинъ на 1821 г., на име Иванъ, билъ е обсеенъ сжщата година, защото се отрекалъ отъ мохамеданството. Двама светогорски иноци, проживающа тогава въ Търново, сж написали неговото: „*Житіе и мученіе святаго мученика Иоанна Търновскаго*. (Виждъ: Исторически паметници по вѣршего на завѣрата, издава българското книжно дружество, Сръдецъ, държ. печатница, 1894 г.). Около 1830 г., когато Иларионъ Критянинъ е билъ митрополитъ въ Търново, единъ селски попъ, сплашенъ отъ тоя митрополитъ съ едно тежко наказание по нѣкое прѣдстажление, избѣгва отъ митрополита и бѣжишкомъ влиза въ едно турско кафене — за спасение, което и намѣрилъ въ потурчванието си, извършено веднага. Скоро попътъ се раскаялъ, захвърлил чалмата и джубето, облѣкалъ попскитѣ си дрѣхи, но прѣтърпѣлъ смъртното си наказание. Стари хора, когато бѣхъ още дѣте, ми сж показвали и жѣстото, гдѣто е билъ обсеенъ, знаяхъ и казвахъ името на тоя попъ и отъ кое село е — сега вече и отъ мене забравени. Нѣмало пакъ нѣкой свѣтогорски инокъ, който да напише *житието и мучението* и на тоя *мученикъ* за вѣра.